

SCHOOLONDERSTEUNINGSPROFIEL

Pro Drachten
Samenwerkingschool CSG Liudger en OSG Singelland
Praktijkonderwijs

Vastgesteld d.d. 29 juni 2022

Gegevens van de school

Naam school	CSG Liudger
Bestuur	Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs regio Oost Friesland
Adres	De Ring 6
Telefoonnummer	0512 517624
Email	info@prodrachten.nl
Website	www.prodrachten.nl
Brinnummer	25cm10
Contactpersoon	Dhr. H. Visser

Gegevens van de school	1
Voorwoord	3
Hoofdstuk 1 Beschrijving van de niveaus van ondersteuning	4
1.1 Inleiding	4
1.2 Basisondersteuning (MEEDOEN)	5
1.3 Extra ondersteuning (MEERDOEN)	5
1.4 Speciale ondersteuning	5
1.5 Als het aanbod niet passend blijkt bij de onderwijsbehoeften	5
Hoofdstuk 2. Organisatie van de ondersteuning in de school	6
2.1 Missie ondersteuningsteam Pro Drachten	6
2.2 Visie op ondersteuning	6
2.3 Aannamebeleid	7
2.4 De begeleiding op het praktijkonderwijs: OPP en IOP	8
2.5 Route van ondersteuning	8
2.6 Schematisch overzicht van de ondersteuningsniveaus en de daarbij passende acties en arrangementen binnen PRO drachten	9
2.7 Basisondersteuning plus (MEEDOEN-PLUS)	10
2.8 Voorzieningen	10
2.9 Aanpassingen in het gebouw	11
2.10 Beschrijving van de basisondersteuning plus (Meedoen-plus)	11
2.11 Beschrijving van de extra ondersteuning (meerdoen)	14
2.12 Beschrijving totaal overzicht voorzieningen SWV Zuidoost-Friesland	17
Bijlage 1: Beschrijving van de basisondersteuning (Meedoen)	22

Voorwoord

In dit schoolondersteuningsprofiel kunt u lezen hoe de Pro Drachten leerlingen ondersteunt. Dit SOP is vooral voor ouders en betrokkenen¹ geschreven. Het kan ook voor andere doelen gebruikt worden:

- *Inzicht:*
Het profiel vertelt ouders hoe de Pro Drachten basisondersteuning en extra ondersteuning biedt. Ook vertelt het welke kennis en mogelijkheden er op de school zijn.
- *Afweging:*
Het profiel helpt de school bij de afweging of de school voor haar leerlingen passend onderwijs kan bieden.
- *Informatie:*
Het profiel geeft informatie voor het samenwerkingsverband. Zo wordt duidelijk of alle scholen een dekkend netwerk van passend onderwijs vormen voor alle leerlingen in de regio Zuidoost-Friesland.

De school is wettelijk verplicht in dit profiel de taken, verantwoordelijkheden en manier van werken rondom Passend Onderwijs op te schrijven. De arrangementen staan beschreven in bijlage 1. In de regio is de basisondersteuning vastgesteld. Dit profiel beschrijft hoe Pro Drachten de basisondersteuning uitvoert. De basisondersteuning is in bijlage 2 beschreven. Ook wordt beschreven welke extra ondersteuning de school aan hun leerlingen kan geven.

Voor meer informatie over de school kunt u natuurlijk ook onze website www.prodrachten.nl bekijken. Hierop is bijvoorbeeld de schoolgids met informatie voor u als ouders te vinden. Ga vooral ook eens kijken op de open dag om de sfeer te proeven en al uw vragen direct te stellen. U kunt ook eens een afspraak maken voor een gesprek op de school. Op open dagen kunt u uw vragen stellen en de sfeer proeven. Natuurlijk kunt u ook een afspraak met iemand van de school maken.

Het profiel is met zorg en aandacht opgesteld door de schooldirectie. Het is maximaal vier jaar geldig. Binnen die vier jaar wordt de inhoud regelmatig opnieuw bekeken en zo nodig aangepast. De ouders, docenten en leerlingen in de Medezeggenschapsraad hebben voordat het profiel is vastgesteld advies gegeven over de inhoud van het profiel.

Het schoolondersteuningsprofiel is voor het laatst bijgesteld op: juni 2022

¹ Ouders en verzorgers en betrokkenen worden hierna ouder(s) genoemd.

Hoofdstuk 1

Beschrijving van de niveaus van ondersteuning

1.1 Inleiding

De school werkt met 34 andere schoollocaties samen in een samenwerkingsverband; Samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland.

Alle scholen mogen zelf bepalen op welke manier zij aan hun leerlingen onderwijs bieden.

Binnen dit samenwerkingsverband is afgesproken dat alle schoollocaties voldoen aan de minimale eisen van de onderwijsinspectie. Dit wordt *'Meedoen'* genoemd.

Daarnaast zijn er schoollocaties die zich meer hebben gespecialiseerd in bepaalde richtingen van het onderwijs aan hun leerlingen. Dat wordt *'Meerdoen'* genoemd.

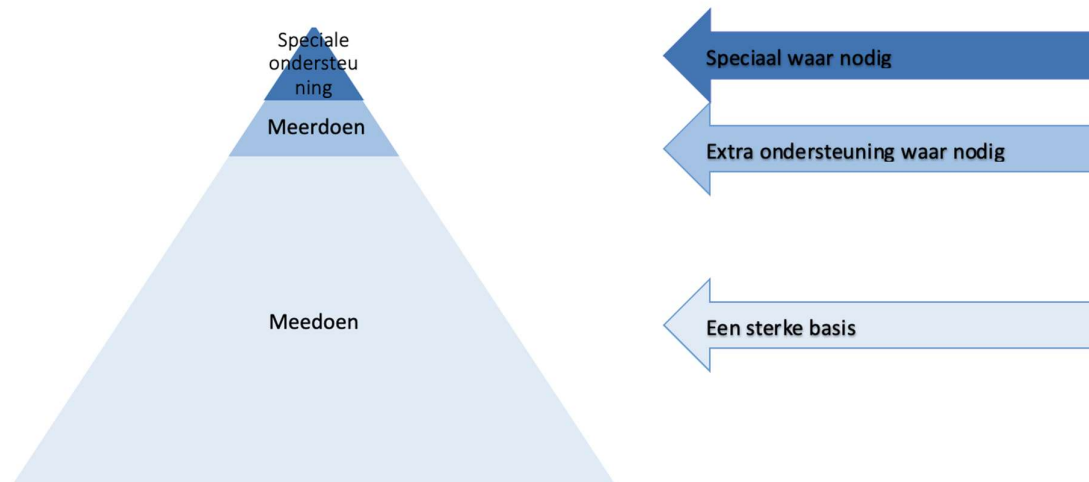
Binnen het samenwerkingsverband is een orthopedagogisch en didactisch centrum (OPDC) voor kortdurende trajecten. Ook zijn er binnen het samenwerkingsverband scholen voor speciaal onderwijs (VSO). Het OPDC en SO bieden een vorm van extra gespecialiseerde ondersteuning op een aparte locatie. Dat wordt *'Speciale ondersteuning'* genoemd.

Of de leerling binnen de school ondersteund wordt op het gebied van Meedoen of Meerdoen hangt af van:

- Hoe veel en hoe lang de leerling de ondersteuning nodig heeft
- Hoe de ondersteuning geregeld is binnen de school
- Of de school wel de benodigde expertise heeft
- Hoeveel aanpassingen er in methoden/materialen/faciliteiten voor uw kind nodig zijn
- De mate waarin de leerling een aangepaste omgeving nodig heeft
- Of eventuele andere instanties beschikbaar zijn om mee samen te werken

Als een leerling geplaatst wordt op het VSO of OPDC is altijd een indicatie nodig van het Samenwerkingsverband. Er zijn afspraken gemaakt wanneer hiervoor er een indicatie afgegeven kan worden.

Het is belangrijk dat altijd een analyse wordt gemaakt van de ondersteuning die de leerling nodig heeft en welke soort ondersteuning daarbij past. Ook wordt gekeken of de school deze ondersteuning zelf kan bieden. Deze analyse gebeurt steeds opnieuw, omdat de ondersteuningsbehoefte van de leerling kan veranderen. De analyse wordt in een ondersteuningsperspectiefplan (OPP) opgeschreven.

1.2 Basisondersteuning (MEEDOEN)

De basisondersteuning vormt het pedagogisch kader van de school en wordt binnen het Samenwerkingsverband passend onderwijs **meedoen** genoemd. Het is het geheel aan preventieve interventies en kortdurende curatieve interventies, die het onderwijsleerproces van de leerling ondersteunen. Uitgangspunt is dat de basisondersteuning de ondersteuning is, die je in elke klas aan alle leerlingen kan geven. Hierbij gaat het om het volgen van de leerling, het inspelen op de didactische - en pedagogische behoefte van de leerling, het pedagogisch klimaat, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de deskundigheid van de docenten. Hierin speelt de docent een belangrijke rol. Het niveau van deze basisondersteuning is de norm die de onderwijsinspectie stelt met betrekking tot de basiskwaliteit.

1.3 Extra ondersteuning (MEERDOEN)

Voor een deel van de leerlingen is er meer nodig dan de basisondersteuning om de opleiding binnen de gebruikelijke studieduur op niveau af te ronden. Er kunnen structurele aanpassingen in de regels van de opleiding moeten worden toegestaan: aanpassingen in de begeleiding, studielast, toetsen of in het schoolgebouw. Als de 'spelregels' worden opgerekt is het mogelijk voor deze leerlingen binnen de grenzen van het aangeboden programma hun opleiding in het regulier onderwijs af te ronden. Het gaat hierbij om ondersteuning met een structureel, langdurig karakter op individueel niveau.

Vaak zijn bij deze ondersteuning ook hulpverleners van buiten betrokken. Voor deze vorm van ondersteuning wordt een OPP van het Samenwerkingsverband gebruikt, omdat hierin duidelijker de verschillende rollen en inzet van de verschillende personen benoemd kunnen worden. Ouders en de leerling denken mee in het opstellen van dit OPP. Zo zijn de ouders en het kind constant en formeel betrokken bij de beslissingen welke aanpassingen in de begeleiding van het onderwijs worden gedaan. Deze trajecten zijn eigenlijk altijd maatwerk.

1.4 Speciale ondersteuning

Als het niet mogelijk is om een leerling met extra ondersteuning binnen Pro drachten een passende onderwijsplek te bieden, zijn er binnen het samenwerkingsverband twee voorzieningen beschikbaar: het VSO en het OPDC. Bij een plaatsing van leerling in één van deze beide voorzieningen spreken we over speciale ondersteuning. Het kan hierbij gaan om een tijdelijke plaatsing op het OPDC, een symbiose met inschrijving in het VSO of een plaatsing in het VSO. Hiervoor is altijd een indicatie van het samenwerkingsverband nodig. Dit ondersteuningsaanbod wordt geboden op het OPDC en scholen voor het voortgezet speciaal onderwijs.

1.5 Als het aanbod niet passend blijkt bij de onderwijsbehoeften

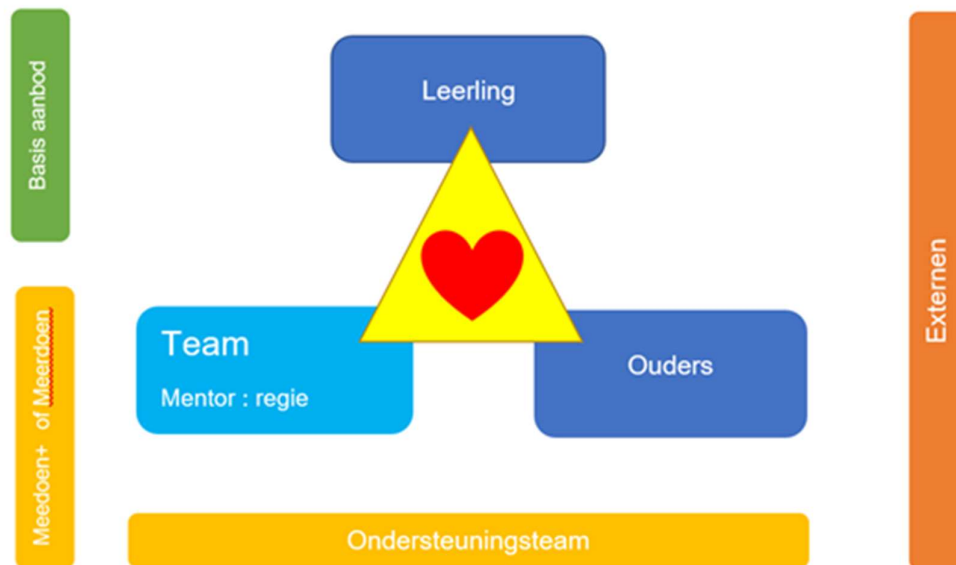
Het kan voorkomen dat ondanks de school zich optimaal inspant om voor alle leerlingen maximale aanpassingen in het onderwijsaanbod, leermiddelen en personele inzet te realiseren dat zelfs dit niet voldoende tegemoet komt aan de zeer specifieke onderwijsbehoeften van de leerling om de opleiding binnen de gebruikelijke studieduur op niveau af te ronden. In dat geval zal de school vanuit haar wettelijke zorgplicht in ieder geval in samenspraak met ouders de leerling naar een passende onderwijsplek toe leiden.

Hoofdstuk 2. Organisatie van de ondersteuning in de school

2.1 Missie ondersteuningsteam Pro Drachten

Het ondersteuningsteam ondersteunt het team van Pro Drachten, zodat elke leerling de ondersteuning ontvangt die nodig is. Op deze manier kan de leerling zich ontwikkelen richting het vastgestelde uitstroomperspectief. We gaan daarbij uit van talenten en mogelijkheden van de leerling. Op deze wijze stromen alle leerlingen zo passend en zelfstandig mogelijk uit in de maatschappij.

PRO-OT: Voor iedereen PROactieve, PROfessionele en PRObate ondersteuning en begeleiding maakt ontwikkeling!

2.2 Visie op ondersteuning

Alle leerlingen op PRO Drachten PROFiteren van een goed onderwijsaanbod dat aansluit bij hun mogelijkheden en onderwijsbehoeften. Daarbij kunnen zij rekenen op een goede (PRObate) afstemming op hun mogelijkheden en onderwijsbehoeften, door de onderwijsPROfessionals.

In principe doen leerlingen mee met het reguliere onderwijsaanbod. Is dit onderwijsaanbod niet voldoende dan kan er extra begeleiding worden toegevoegd (meedoen-plus). Voor specifieke onderwijsbehoeften van leerlingen is er de mogelijkheid meer te doen.

Tegemoet komen aan de onderwijsbehoeften van de leerling betekent dat het team PRO Drachten hoge en realistische verwachtingen heeft en doelgericht werkt. Hierbij voert de mentor de regie en hebben de andere betrokken teamleden een medeverantwoordelijkheid. Dit vereist dat er op systematische wijze en constructief wordt samengewerkt, zodat de ingezette acties en handelingen aansluiten bij die specifieke onderwijsbehoeften van de leerling. Het ondersteuningsteam heeft een coachende, consulterende en begeleidende rol.

Voor de ontwikkeling van de leerling werkt het team PRO Drachten op constructieve en transparante wijze samen met ouders. Afstemming en samenwerking komen ten goede aan de werkhouding, het sociaal-emotioneel functioneren en de schoolprestaties van de leerling.

Het ondersteuningsteam kan ook worden ingeschakeld als onderwijsbehoeften van de leerling verheldering nodig hebben of een specifieke, gespecialiseerde begeleiding noodzakelijk is. Het ondersteuningsteam zal dan in afstemming met mentor, docenten en ouders komen tot een advies ten aanzien van passende begeleiding en ondersteuning.

2.3 Aannamebeleid

Het praktijkonderwijs heeft een toelatingscommissie. Deze bestaat uit de ondersteuningscoördinator, de orthopedagoog en een ervaren eerste jaars docent. Zowel leerlingen die aangemeld worden voor het praktijkonderwijs als leerlingen die aangemeld worden voor de onderbouwklas PrO/vmbo worden hier besproken, omdat beide groepen leerlingen een toelaatbaarheidsverklaring voor het praktijkonderwijs van het Samenwerkingsverband nodig hebben om toegelaten te worden. Beide groepen worden ingeschreven op het praktijkonderwijs. De toelatingscommissie verzamelt informatie van de basisschool wat betreft leervorderingen en IQ en neemt de warme overdracht mee in de beoordeling van een leerling. Dit doet de school binnen 6 weken na aanmelding. Heeft de school meer tijd nodig om deze informatie te verzamelen, dan krijgen de ouders hierover een brief.

Voor het praktijkonderwijs zijn toelatingscriteria:

- IQ tussen 55 en 75/80. Tussen 75 en 80 is het grensgebied met vmbo BB
- DLE's moeten minimaal 50% leerachterstand laten zien, vooral bij de inzichtvakken begrijpen lezen en rekenen.

Voor de onderbouwklas PrO/vmbo zijn de criteria dat een leerling op het grensvlak van praktijkonderwijs en vmbo BB functioneert.

- IQ past bij PrO, leervorderingen bij BB
- Leervorderingen passen bij PrO, IQ bij BB
- IQ zit in grensgebied van PrO en BB (75-80)
- IQ en leervorderingen net binnen BB, inzichtvak (begrijpend lezen of rekenen) zit op PrO
- (matchen met beleidsstuk PrO/vmbo)

Daarnaast wordt bekeken of de school een passend aanbod kan bieden voor de ondersteuningsbehoefte van de leerlingen. Als de ondersteuningsbehoefte van de leerling te groot is, zal de school een passende onderwijsplek voor de leerling zoeken. Dit noemen we de zorgplicht.

Zij instroom:

Als een leerling voor leerjaar 2 of hoger wordt aangemeld, verzamelt de school ook eerst alle informatie rondom de leerling. Deze informatie (het dossier) wordt in de toelatingscommissie besproken. Als de leerling geen toelaatbaarheidsverklaring PrO heeft, zal de school een TLV aan moeten vragen bij het samenwerkingsverband via de bijzondere regeling. Leerlingen die vanuit het VSO worden aangemeld, volgen altijd eerst een meeloop periode om te kijken of de overstap naar het praktijkonderwijs een goede stap is.

Als de toelatingscommissie bepaalt dat een leerling toelaatbaar is, vraagt de orthopedagoog en/of ondersteuningscoördinator een Toelaatbaarheidsverklaring aan bij het Samenwerkingsverband via het beveiligde systeem Indigo. Vervolgens wordt er voor alle leerlingen van het praktijkonderwijs een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) geschreven op basis van de gegevens van de basisschool en het huisbezoek. In het OPP wordt een voorlopig uitstroombestemming beschreven. Na leerjaar 3 wordt een

definitief uitstroomprofiel geschreven, op basis van de ontwikkeling van de leerling in leerjaar 1, 2 en 3 op het gebied van AVO, werkhouding en stage.

2.4 De begeleiding op het praktijkonderwijs: OPP en IOP

Voor alle leerlingen op het praktijkonderwijs wordt verplicht een OntwikkelingsPerspectiefPlan (OPP) geschreven. Binnen 6 weken na de start van de leerling wordt deze met ouders (leerjaar 1) of ouders en leerling (leerjaar 2 en hoger) besproken. Het startdocument wordt door iemand uit het ondersteuningsteam opgesteld, aangezien het ondersteuningsteam intensief betrokken is bij de aanname van de leerling. Het OPP wordt vervolgens jaarlijks geëvalueerd door de mentor en de ouders.

De mentor stelt 2x per jaar, na de leerlingbespreking, samen met de ouders en de leerling een Individueel Ontwikkelingsplan (IOP). Hierin worden doelen vastgelegd waar de leerling aan gaat werken de komende tijd. Tijdens het volgende loopbaangesprek worden deze doelen geëvalueerd en aangepast.

2.5 Route van ondersteuning

Een docent lost zoveel mogelijk zelf op in de klas, maar meldt ontwikkelingsproblemen bij de mentor, zodat de coach het overzicht over de ontwikkeling van zijn mentorleerling behoudt. De docent kan met ondersteuningsvragen betreffende een leerling naar het ondersteuningsteam.

Als de signalen die van de docenten komen, reden tot zorg over de ontwikkeling van de leerling geven, gaat de mentor met de docent, het team leerjaarondersteuner in gesprek om de zorgen te bespreken.

2.6 Schematisch overzicht van de ondersteuningsniveaus en de daarbij passende acties en arrangementen binnen PRO drachten

Verantwoordelijkheid mentor, ouders en team. REGIE: Signaleerder	Verantwoordelijkheid mentor, ouders, team en OT REGIE: mentor	Verantwoordelijkheid mentor, ouders, team en OT REGIE: mentor en OT	Verantwoordelijkheid mentor, ouders, team en OT REGIE: ondersteuningscoördinator
Meedoen	Meedoen plus	Meerdoen	Extra ondersteuning
Docent, onderwijsassistent of mentor signaleert een onderwijsbehoefte van de leerling:	De mentor neemt het initiatief tot gerichte begeleiding van de leerling door het team, omdat in 'meedoen' onvoldoende tegemoet is gekomen aan de onderwijsbehoefte van de leerling.	De ondersteuning die het team kan geven is niet voldoende toereikend om aan de onderwijsbehoefte van de leerling te voldoen. De onderwijsbehoefte moet meer verkend worden en daarmee kan het nodig zijn om de thuissituatie en/of ander hulpverleners erbij te betrekken.	Ondanks de ondersteuning van het team en de interventies lukt het de school niet om in de onderwijsbehoefte van de leerling te voorzien. De school zoekt een onderwijssetting waar dit wel kan.
Acties: - Lees het OPP en kijk in het LVS (Presentis). - Bespreek je vraag met een collega. - Bedenk acties en zet deze uit. Informeer de mentor en noteer je doel en actie in Presentis. - Bespreek als mentor de ingezette acties zo nodig in het loopbaangesprek met ouders. - Informeer het lesgevend team. - Evalueer de acties en leg deze vast in Presentis.	Acties: - Bespreek de onderwijsbehoefte van de leerling met de leerjaarcoördinator. - Breng de onderwijs- en begeleidingsbehoefte van de leerling in het lesgevend team. - Bespreek ook de ondersteuningsbehoefte van het lesgevend team. - Zet besproken acties uit (vermeld deze in het OPP). - Informeer ouders. - Plan waar nodig een MDO. - Evalueer de acties en leg deze vast in Presentis	Acties: - Meld de leerling aan bij het OT overleg (actie mentor). - Bespreek in dit OT overleg de onderwijsbehoefte van de leerling en de ondersteuningsbehoefte van het team (actie mentor en OT). - Zet interventies uit in overleg met ouders en/of andere betrokkenen (bijv. hulpverlening, voogden, enz.). - Evalueer de voortgang van de interventies regelmatig in een MDO (actie mentor en OT). - Noteer interventies en evaluaties in het OPP (actie mentor).	Acties: - Bespreek in het MDO welke onderwijssetting past bij de ondersteuningsbehoefte van de leerling - OT vraagt TLV aan. - Ouders melden hun kind aan bij een andere school. OT kan hierbij ondersteunen.

Arrangementen consulteer zonodig:	Arrangementen zet zo nodig in:	Arrangementen zet zo nodig in:	Arrangementen
- Aandachtsfunctionaris kindermishandeling - Anti-pestcoördinator - Jaarcoördinator - Logopedie - Schoolmaatschappelijk werk - Vertrouwenspersoon	- Girlstalk / Make a move - Leerlingcoach - Didactisch coach - Groepsdynamica coach - Jaarcoördinator - Logopedie - Preventief Halt spreekuur - NT2 lessen - Orthopedagoog - PMT groepstherapie - Schoolarts - Schoolmaatschappelijk werk - Lef training - Consulent Passend onderwijs (swv)	- Aanpassing materiaal i.v.m. fysieke conditie - Aanpassing onderwijs rooster - Aanpassing regels - Gebiedsteam - Gespecialiseerde ondersteuning - Jaarcoördinator - Logopedie - Maatschappelijk werk - NT2 lessen - Orthopedagoog - Consulent Passend onderwijs (swv)	- Andere school voor praktijkonderwijs - Voortgezet speciaal onderwijs: - Cluster 1 - Cluster 2 - Cluster 3 - Cluster 4

2.7 Basisondersteuning plus (MEEDOEN-PLUS)

Zoals te zien in bovenstaand schema heeft Pro Drachten ervoor gekozen om de oude structuur van het samenwerkingsverband wat betreft de niveaus van ondersteuning aan te houden. Dat houdt in dat er binnen het basisondersteuning een breder niveau aangeboden wordt, namelijk het 'meedoen-plus' ondersteuning. Deze 'meedoen-plus' ondersteuning is in principe voor alle leerlingen beschikbaar. Dit kan op individueel niveau of op klassenniveau ingezet worden en is in principe tijdelijk en preventief (voorkomend) of licht curatief (oplossend). Hoe deze 'meedoen-plus' ondersteuning eruit ziet, is terug te vinden in bijlage 3.

2.8 Voorzieningen

De onderstaande lijst toont de voorzieningen die beschikbaar zijn voor groepen leerlingen, die hier behoefte aan hebben. Deze voorzieningen zijn vaak (in)gericht op groepen leerlingen die op dezelfde manier geholpen worden.

In paragraaf 2.10 staat precies wat de voorziening is en voor wie de voorziening is ingericht. Deze is alleen beschreven als deze voorziening op de school aanwezig is en binnen Meedoen valt. Alle andere voorzieningen zijn beschreven op de website van het samenwerkingsverband. Valt de voorziening binnen de school onder meer ondersteuning in de basis (Meedoen) dan is deze beschreven op de website en in schoolgids van de school.

Voorziening	Op schoollocatie	Binnen het samenwerkingsverband
Medium voorziening Kentalis		x
OPDC		x
Dyslexie begeleiding	x	

Logopedie	x	
Schoolmaatschappelijk werk	x	
Orthopedagoog	x	
Groeps PMT	x	

2.9 Aanpassingen in het gebouw

Ook met de inrichting van het gebouw is zoveel mogelijk rekening gehouden met leerlingen die mede door de aanpassingen aan het gebouw een kans hebben hun diploma te halen. In paragraaf 2.4 staat precies welke extra aanpassingen (Meerdoen) aan het gebouw de school heeft gedaan.

	<i>ja</i>	<i>nee</i>	<i>Opvraagbaar</i>
Rolstoeltoegankelijk	x		
Rolstoelvriendelijke praktijklokalen	x		
Rolstoelvriendelijke leslokalen	x		
Extra schoonmaak in verband met allergieën	x		x
Visuele ondersteuning in de school	x		
Time-out ruimte	x		
Prikkelarme inrichting lokalen	x		
Prikkelarme werkplekken in de klas			x
Individuele pauzeruimte			x
Pauzelokaal met toezicht	x		
Ruimte met individuele werkplekken	x		
Ruimte voor één op één begeleiding	x		
Therapieruimte			x

2.10 Beschrijving van de basisondersteuning plus (Meedoen-plus)

<i>MEEDOEN PLUS</i>	<i>Stagevoorbereiding</i>
Inhoud (wat is het)	Extra arbeidstraining, begeleide stage, extra interne stage.
Wat is het doel	Arbeidscompetenties die nog niet beheerst worden verder aanbieden.
Voor wie	Leerlingen die nog niet toe zijn aan een externe stage. Leerlingen die later ingestroomd zijn.
Door wie	Docent/onderwijsassistent/stagecoach.
Intensiteit	4 tot 6 uur per week gedurende een periode van ongeveer 8 weken.
Voorwaarden/procedures	Begeleiding van arbeidstraining, interne stage en begeleide stage vindt plaats vanuit de arbeidstraining. Aan de arbeidstraining zijn een docent en een stagecoach gekoppeld.

Extra informatie	Na 8 weken wordt met behulp van de competenties beoordeeld of een leerling er aan toe is zelfstandig extern stage te gaan lopen. De groep kan ook voor leerlingen gebruikt worden die om wat voor reden dan ook bij externe stage uitvallen. Wanneer een leerling er eerder aan toe is om uit te stromen naar externe stage is dit ook mogelijk.
------------------	--

MEEDOEN PLUS	<i>Nederlandse taal ondersteuning voor anderstaligen</i>
Inhoud (wat is het)	Extra Nederlandse taal wordt aangeboden in groepen en/of individueel. Algemene taal en vaktaal worden aangeboden ter verbetering van de talige zelfredzaamheid binnen het praktijkonderwijs en/of stage.
Wat is het doel	Het niveau van de Nederlandse taal verbeteren, zodat de leerling kan profiteren van het lesaanbod.
Voor wie	Leerlingen afkomstig van de ISK en ander nieuwkomers.
Door wie	Logopedist en/of vrijwilligers
Intensiteit	groepsgewijs en/of individueel
Voorwaarden/procedures	Leerlingen afkomstig van de ISK en andere nieuwkomers, die onvoldoende taal tot hun beschikking hebben om te kunnen profiteren van het lesaanbod.
Extra informatie	Logopedist / dyslexiespecialist

MEEDOEN PLUS	<i>Sociale communicatie</i>
Inhoud (wat is het)	Deze interventie is gericht op het begrijpelijk formuleren en de sociale communicatie van de leerling, <i>via ondersteuning van een teamlid en/ of van de logopedist. Teamleden krijgen informatie en advies rondom sociale communicatie en begrijpelijk formuleren tbv leerlingen.</i> Leerlingen krijgen training en advies in samenvatten/ verhaalopbouw/ zinsvorming/ woordbenoemen en/ of in communicatieve presentatie/ gespreksvaardigheden.
Wat is het doel	Optimalisering (verbetering en/ of compensatie) van de uitdrukkingsvaardigheid en/ of communicatievaardigheden van de leerling.
Voor wie	- leerlingen worden in het 1^e jaar gescreend; de bevindingen worden naast de verwachte route en de persoonlijkheid van de leerling gelegd. - leerlingen waarvoor communicatie-ondersteuning gewenst is krijgen die indirect via de mentor, of direct van de logopedist. - leerlingen kunnen ook in hun 2^e jaar nog communicatie-ondersteuning krijgen (kortdurend, indirect of direct). - ondersteuning bieden - er is een spreekuur voor leerlingen in stage als communicatie-ondersteuning door de logopedist wenselijk is. - naast individuele ondersteuning geeft de logopedist invulling aan groepstraining in communicatieve basisvaardigheden (1^e/ 2^e jaar).
Door wie	Logopedist

Intensiteit	groepsgewijs en/of individueel
Voorwaarden/procedures	Voor leerlingen die m.b.t. hun stage een leerwens op communicatief gebied hebben.
Extra informatie	Logopedist

Ondersteuning bij sociaal emotioneel functioneren

<i>MEEDOEN PLUS</i>	<i>Stop, denk, doe / Geef me de 5 / Loopschrift</i>
Inhoud (wat is het)	Sommige leerlingen hebben veel moeite om hun impulsen te beheersen. Dit betekent dat zij geen natuurlijke “rem” bezitten of gebrekkig kunnen inzetten om hun impulsen te beheersen. Leerlingen met deze problemen kunnen zichzelf, de leerkrachten en hun ouders soms voor forse problemen stellen. In de training wordt deze problematiek besproken, gericht ingezet en uitgewerkt.
Wat is het doel	Doel is om te voorkomen dat leerlingen met een gebrekkige impulscontrole meteen handelt en niet nadenkt over de gevolgen..
Voor wie	Leerlingen met geringe impulscontrole.
Door wie	Leerlingbegeleider
Intensiteit	1 x maal per week gedurende een periode van 10 weken
Voorwaarden/procedures	Leerling valt op in de klas en daarbuiten
Extra informatie	Leerlingbegeleider / mentor

<i>MEEDOEN PLUS</i>	<i>Meidengroepen (girlstalk) / jongensgroepen (make a move)</i>
Inhoud (wat is het)	Deze training leert meisjes en / of jongens positief om te gaan met zichzelf en anderen (met elkaar).
Wat is het doel	Positief zelfbeeld. Leerlingen worden gestimuleerd naar zichzelf te kijken op een positieve manier. De leerlingen kunnen benoemen waar ze goed in zijn en wat mooi is aan zichzelf. De leerlingen kijken naar hun kwaliteiten en kunnen benoemen waarmee ze aan ander kunnen helpen. De leerlingen weten dat positief denken een positief effect heeft op hun zelfbeeld. Lichaamshouding. De leerlingen ervaren verschillende lichaamshoudingen en wat voor effect dat heeft op jezelf en op een ander. Leerlingen kijken kritisch naar hun eigen lichaamshouding en het effect daarvan op anderen, ze kunnen benoemen hoe ze op anderen willen overkomen. Kledingstijl. Leerlingen leren wat een kledingstijl voor effect kan hebben op een ander, ze kunnen benoemen wat verschillende kledingstijlen bij hen oproept. Ze leren te kijken naar geschikte kleding voor verschillende situaties. Afstand en nabijheid Leerlingen ervaren het verschil tussen afstand en nabijheid en wat dat met ze doet. Leerlingen ervaren dat dat voor iedereen anders kan zijn. Vriendschap en relaties Leerlingen bespreken met elkaar het verschil tussen vriendschap en relaties. Zij gaan beseffen wat belangrijk is voor hun en hoe ze contacten kunnen leggen en onderhouden.

	Grenzen ontdekken en hieraan vasthouden. De leerlingen leren hun eigen grenzen te herkennen. Tevens leren ze hun grenzen aan te geven en hieraan vast te houden
Voor wie	Er is gekozen om de meiden training aan te bieden aan meisjes in het eerste en tweede jaar. De mentor schat in of deze ondersteuning ingezet moet worden en stemt dit af met het OT en ouders / verzorgers. Er is gekozen om Make a move aan te bieden aan jongens vanaf het derde leerjaar. De mentor schat in of deze ondersteuning ingezet moet worden en stemt dit af met het OT en ouders / verzorgers.
Door wie	Marleen Slomp / Willeke Bijma (Girlstalk) Gerd Jan Benedictus / Simon van der Lei (Make a move)
Intensiteit	1x per week een blokkuur voor een periode van 10 weken
Voorwaarden/procedures	Leerlingen worden aangemeld door hun mentoren.
Extra informatie	

2.11 Beschrijving van de extra ondersteuning (meerdoen)

MEERDOEN	Dyslexiebegeleiding
Inhoud (wat is het)	Er wordt gerichte ondersteuning aangeboden voor leerlingen met dyslexie. Het aanbod op school is er op gericht zo goed mogelijk om te gaan met dyslexie, aangepast te leren leren en technieken in te zetten om je te helpen.
Wat is het doel	1. De dyslectische leerling vergroot de functionele lees- en schrijfvaardigheid. 2. De dyslectische leerling krijgt de gelegenheid om te leren omgaan met de vastgestelde leerstoornis. - de leerling moet zo weinig mogelijk worden belemmerd in het volgen van de opleiding die passend is bij de cognitieve capaciteiten. 3. De dyslectische leerling kan omgaan met zijn/haar dyslexie.
Voor wie	Leerlingen met een dyslexieverklaring welke fysiek aanwezig is op school
Door wie	Logopedist/Dyslexiecoach
Intensiteit	Individueel of in groepsverband 1 maal per week
Voorwaarden/procedures	De problemen die de leerling met dyslexie heeft, belemmert hem/haar in het presteren op school.
Extra informatie	Logopedist / dyslexiespecialist

MEERDOEN	Logopedie
Inhoud (wat is het)	• Diagnostiseren, adviseren en begeleiden van leerlingen met dyslexie, met een lees- en spellingachterstand of met een spraak- taalprobleem. • Overleg en adviseren betrokkenen zoals ouders, leerkrachten en andere deskundigen over de begeleiding en voortgang van de leerling.
Wat is het doel	• Achterstanden op het gebied van lezen, spelling en spraak- taalontwikkeling zoveel mogelijk wegwerken, zodat leerlingen het onderwijs kunnen volgen.

	• Leerlingen met dyslexie inzicht geven in hun problematiek. Door de begeleiding op inzicht te richten zullen de leerlingen zelfredzaam worden in de omgang met hun dyslexie. Op deze manier kunnen ze de lessen beter volgen. • Leerkrachten informeren en ondersteunen bij de problematiek van de leerlingen. • Ondersteuning bieden aan leerlingen met TOS en slechthorendheid.
Voor wie	• Leerlingen met dyslexie. • Leerlingen met een lees- en/ of spellingachterstand. • Leerlingen met spraak-, taal-, communicatie- en gehoorproblemen.
Door wie	Logopedist.
Intensiteit	Afhankelijk van de problematiek. Over algemeen wekelijkse begeleiding individueel of in groepsverband.
Voorwaarden / procedures	De logopedist doet onderzoek bij leerlingen met het vermoeden van dyslexie of een leerling wordt aangemeld door de mentor. Indien er sprake is van een achterstand op het gebied van lezen en/of spelling of dat er problemen zijn op het gebied van de communicatie wordt de leerling ingepland voor begeleiding. Aan het einde van de begeleiding of een groepstraining wordt er een evaluatie geschreven door de logopedist.
Extra informatie	Logopedist / dyslexiespecialist

Ondersteuning bij sociaal emotioneel functioneren

MEERDOEN	<i>Schoolmaatschappelijk werk</i>
Inhoud (wat is het)	Schoolmaatschappelijk werk (smw) is de schakel als het gaat om coördinatie en afstemming van hulpverlening in en rondom school.
Wat is het doel	De missie van het schoolmaatschappelijk werk is het bevorderen dat onze leerling in onze samenleving tot hun recht komen, als mens en als burger. Schoolmaatschappelijk werkers streven ernaar samen dat leerlingen zich in wisselwerking met hun sociale omgeving zo goed mogelijk kunnen ontplooiën, naar hun eigen aard, behoeften en opvattingen, en dat ze rekening houden met anderen met wie zij samenleven.
Voor wie	Specifiek voor kwetsbare leerlingen met een extra zorgbehoefte, zoals bijvoorbeeld leerlingen met een ontwikkelingsachterstand, ADHD en autisme of met een risicovolle thuissituatie.
Door wie	Schoolmaatschappelijkwerker mevrouw M. Slomp en mevrouw W. Bijma
Intensiteit	De schoolmaatschappelijk werkers zijn gezamenlijk beschikbaar voor tenminste 32 uur per week en bieden: • Kortdurende begeleiding en (opvoed)ondersteuning aan ouders en leerlingen in afstemming met het ondersteuningsteam. • Toeleiden naar de juiste hulpverlening, zeker wanneer sprake is van weerstand en onbekendheid. • Coördinatie van de hulpverlening. • Gemakkelijk en laagdrempelig contact voor ouders, leerlingen, docenten en mentoren. • Deelname aan leerlingbespreking (op afroep) en advisering van het zorgteam. • Preventieve ondersteuning; in kunnen grijpen voordat situaties escaleren doordat hulp in school aanwezig is. • Conflictbemiddeling wanneer er sprake is van een (dreigend) conflict tussen ouders en school.

	• Het begeleiden van thuiszitters op de weg terug naar school. • Ondersteuning bij het aanvragen van schoolgeld, zorgtoeslagen, jeugdsportfonds e.d.
Voorwaarden/procedures	Aanmeldingen kunnen gaan via alle geledingen: Ouders en/of leerling en/of mentoren
Extra informatie	Voordelen van het interne schoolmaatschappelijk werk: - In dienst van de school; effectief, snel en passend. - Meewerkend in school; levert een bijdrage in het vergroten van ouderbetrokkenheid en schoolbetrokkenheid. - Ter plekke aanwezig: direct en flexibel inzetbaar. - Wordt aangestuurd door school, school heeft invloed op passende werkwijze smw. - Bekend bij collega's en leerlingen. - Toegankelijk en laagdrempelig voor ouders, leerlingen en school. - Bekend met en op de hoogte van de organisatie.

MEERDOEN	Orthopedagoog
Inhoud (wat is het)	De orthopedagoog doet onderzoek bij, geeft advies over en begeleidt docenten en ouders bij de opvoeding van leerlingen met een specifieke ontwikkelings-, onderwijs- en opvoedingsbehoefte.
Wat is het doel	Verbeteren van de ontwikkelings-, opvoedings en onderwijsproblemen waar leerlingen, ouders en docenten tegen aanlopen.
Voor wie	Specifiek voor docenten en ouders van kwetsbare leerlingen met een extra zorgbehoefte, zoals bijvoorbeeld leerlingen met een licht verstandelijke beperking, ontwikkelingsachterstand, ADHD en autisme of met een risicovolle thuissituatie.
Door wie	Orthopedagoog mevr. R. Bosch en mevr. J. van der Molen
Intensiteit	De orthopedagogen zijn beschikbaar voor tenminste 24 uur per week en bieden: • Participatie IZO/ZAT/MDO • Consultatie bij ondersteuningsvragen van leerlingen, docenten en ouders. • Coaching van mentor of ondersteuningscoördinator bij het opstellen van een OPP en schrijft zelf mee aan het OPP. • Ondersteuning aanmeldingsprocedure voor de aanvraag van een praktijkonderwijs beschikking. • Participatie toelatingscommissie leerlingen met extra ondersteuningsvragen • Consultatie ten aanzien van het docenthandelen gericht op de ondersteuningsbehoefte van de leerling. • Ondersteuning en consultatie vanuit het de principes van handelingsgericht werken binnen de leerlingbegeleiding • Aanvraag van toelaatbaarheidsverklaring bij de toewijzingscommissie • Ondersteuning bij de implementatie OPP dmv scholing
Voorwaarden/procedures	Via de vastgelegde route voor aanmelding bij het ondersteuningsteam kan de orthopedagoog bij de leerling betrokken worden. Inbreng wordt gedaan door mentoren of andere leden van het ondersteuningsteam.

MEERDOEN	Groeps PMT internaliserende en externaliserende problematiek
Inhoud (wat is het)	Preventieve groepstherapie PMT (psychomotorische therapie)
Wat is het doel	Negatieve schoolgang of kans op uitval vroegtijdig om te buigen.
Voor wie	Opvallend gedrag in school/klas, waardoor zorg ontstaat over schoolloopbaan. Het kan hierbij om druk, oppositioneel gedrag (externaliserend) of juist teruggetrokken gedrag (internaliserend) van leerlingen gaan.
Door wie	Twee therapeuten van Reik
Intensiteit	16 weken lang, 1 uur in de week Groepsgrootte: 8 tot 10 leerlingen
Voorwaarden/procedures	Bekostiging van betrokken gemeenten. Aangemeld door ondersteuningsteam met toestemming van leerling en ouders.
Extra informatie	

2.12 Beschrijving totaal overzicht voorzieningen SWV Zuidoost-Friesland

<i>Specifieke voorziening</i>	<i>Entree CSG Liudger Splitting</i>
Inhoud (wat is het)	Het aanbieden van leerstof volgens het PTA aan l.l. van 15 jaar en ouder, die niet goed kunnen functioneren op onze school (bb, bk en soms mavo)
Wat is het doel	De kans krijgen om op reguliere wijze hun diploma (startkwalificatie) te halen en naar het mbo (niveau 1, soms niveau 2) kunnen
Voor wie	Voor elke leerling van de Splitting, die het niet in staat is om via de reguliere wijze het vo-diploma te halen
Door wie	Docenten van de Splitting
Extra informatie	2 dagen in de week volgt de leerling de lessen Nederlands, rekenen en burgerschapskunde. Engels is facultatief. De overige 3 dagen lopen zij elders stage. Dit moeten zij zelf regelen, maar wordt gemonitord door de Entree-docenten

<i>Specifieke voorziening</i>	<i>008 CSG Liudger Splitting</i>
Inhoud (wat is het)	Leerlingen kunnen in 008 aan hun schoolwerk werken of ze zijn er uitgestuurd
Wat is het doel	Leerlingen kunnen hun werk beter maken, doordat ze op een rustige plek zitten. Leerlingen die eruit gestuurd zijn kunnen via het herstelprotocol aan terugkeer in de klas werken
Voor wie	Voor leerlingen die gebaat zijn bij een rustige werkplek of een Time Out nodig hebben. Leerlingen die even niet welkom zijn in de klas.
Door wie	Door de pedagogische onderwijsassistent
Extra informatie	De leerlingcoördinator beslist wie hier gebruik van mogen maken.

<i>Specifieke voorziening</i>	<i>OLC CSG Liudger Splitting</i>
Inhoud (wat is het)	Leerlingen kunnen in het Open Leer Centrum (OLC) aan hun schoolwerk werken
Wat is het doel	Leerlingen kunnen hun werk beter maken, doordat ze op een rustige plek zitten
Voor wie	Voor leerlingen die gebaat zijn bij een rustige werkplek
Door wie	Door pedagogische begeleider
Extra informatie	De coach en het OT beslist wie hier gebruik van mogen maken. Docenten maken er gebruik van, omdat een uitgestuurde leerling hier terecht kan.

Specifieke voorziening	Leerwerktraject Aeres Buitenpost
Inhoud (wat is het)	Leerwerktraject (LWT) Binnen het LWT wordt gewerkt met een aangepast programma; 2 dagen stage en 3 dagen les binnen de locatie met theoretische opdrachten gerelateerd aan stage en/of praktijklessen. Er wordt examen gedaan in Nederlands en het praktijkdeel. Diploma is BBL-niveau. Er wordt opgeleid naar een MDO 2 setting.
Wat is het doel	Leerlingen behalen via een meer praktische route een BBL diploma. Doordat de leerling sterk gemotiveerd is voor stage, praktijkvakken en praktisch gerichte opdrachten is de leerling in staat op positieve wijze deel te nemen aan het onderwijsproces. Er wordt een BBL diploma behaald.
Voor wie	Leerlingen die praktisch ingesteld zijn en zeer gemotiveerd zijn om via een meer praktische route in staat zijn een BBL diploma te behalen.
Door wie	Kernteam LWT
Extra informatie	Per leerling wordt per situatie beoordeeld of de leerling in aanmerking komt voor een LWT traject. Er wordt een OPP opgesteld. Binnen de school is dit traject voor een beperkt aantal leerlingen beschikbaar. Bovenstaande personen indiceren en prioriteren.

Specifieke voorziening	8+Opstapklas Aeres Buitenpost
Inhoud (wat is het)	De 8+Opstapklas biedt basisschoolleerlingen de mogelijkheid na groep 7 over te stappen naar een specifieke groep binnen Aeres Buitenpost. Binnen deze groep wordt een afwisseling tussen praktijk- en theoriegerichte vakken aangeboden. Leerlingen met een meer praktisch inslag, worden binnen deze groep een meer passend aanbod gedaan dan in de reguliere groep 8 van de toelverende school. De motivatie en concentratie voor theoretische vakken wordt gestimuleerd door aan het werk te gaan binnen een meer praktische en uitdagende setting. De schoolvorderingen op gebied van rekenen, spelling, technisch lezen en begrijpend lezen worden via individuele leerlijnen aangeboden in een kleine groepssetting van maximaal 15 leerlingen met een vast docententeam.
Wat is het doel	Leerlingen motiveren door een meer passend aanbod te bieden dan in de reguliere groep 8 op de basisschool geboden kan worden. Door een uitdagende en afwisselend aanbod worden de praktische vaardigheden aangesproken en de motivatie om het werken aan de theoretische basisvaardigheden versterkt. Het instroomniveau wordt, door het aanbieden van een individuele leerlijn behaald, waardoor instroom in klas 1 VMBO mogelijk is.
Voor wie	Leerlingen groep 7 waarbij de motivatie ontbreekt om de reguliere groep 8 te doorlopen of de basisschool ontgroeid zijn. Groep 8 leerlingen die nog niet aan het instroomniveau kunnen voldoen, maar wel de potentie hebben om een VMBO diploma te kunnen behalen. Leerlingen die praktisch ingesteld zijn, gemotiveerd zijn voor groene praktijkvakken, waarbij didactische groei zichtbaar is en gemotiveerd zijn voor de 8+Opstapklas.
Door wie	Vaste docent theoretische vakken + vakdocenten praktijk
Extra informatie	Per leerling wordt per situatie beoordeeld of de leerling in aanmerking komt voor de 8+Opstapklas. Er wordt een OPP opgesteld. Binnen de school is dit traject voor een beperkt aantal leerlingen beschikbaar. Bovenstaande personen indiceren en prioriteren.

Specifieke voorziening	Gomarus College
Inhoud (wat is het)	Ondersteuningslokaal 'Lokaal 16'
Wat is het doel	Een plek waar leerlingen tot rust kunnen komen, prikkelarm kunnen werken en ondersteuning kunnen krijgen van een leerlingbegeleider.
Voor wie	Leerlingen die dit nodig hebben, aanmelding loopt via de ondersteuningscoördinator
Door wie	Onderwijsassistent
Extra informatie	Open: elke dag het 1e t het 5e lesuur

Specifieke voorziening	Mediumvoorziening TOS Singelland VHS
Inhoud (wat is het)	Het bedienen van leerlingen op maat (zoals georganiseerd in onze Onderwijs Op Maat klassen en Traject op Maat groep) wordt in onze visie met betrekking tot passend onderwijs tot uiting gebracht. Bovendien verdient ieder kind optimale ontwikkelingsmogelijkheden. Met aandacht voor verschillen, maar ook respect en openheid in en om de school. Daarin nemen de TOS leerlingen een natuurlijke plek in binnen onze school. De groei naar een mediumvoorziening van Kentalis waarbij de VHS een passend aanbod wil vormgeven voor leerlingen die voorheen wellicht aangewezen waren op een speciale school is daarvoor een passend antwoord
Wat is het doel	Een medium voorziening is een onderwijssetting op een school voor regulier onderwijs waar meerdere leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis en de docenten structurele begeleiding krijgen van, ondersteund worden door experts vanuit Kentalis en waar uitwisseling plaatsvindt van expertise tussen regulier en speciaal onderwijs.
Voor wie	De TOS groep is in eerste instantie bedoeld voor leerlingen met een TOS indicatie, die gepaard gaat met een arrangement (ligt/medium). Maar de voorziening is ook bedoeld voor leerlingen die weliswaar geen TOS indicatie hebben, maar wel kenmerken bezitten waardoor de taalverwerving problemen oplevert.
Door wie	Gezamenlijke voorziening die gerund wordt logopedist van de VHS (Margriet Otter en een consulent van Kentalis)
Extra informatie	Dhr. A. Visser

Specifieke voorziening	OOM KT en OOM BK Singelland VHS
Inhoud (wat is het)	Een OOM-klas bestaat uit ongeveer 18 leerlingen. Rondom elke klas is een klein team docenten gevormd met een deskundige mentor, die meerdere vakken geeft (en ongeveer 8-12 uur aan de klas gekoppeld is). Het docententeam heeft ervaring met leerlingen met leerproblemen. Het onderwijs wordt gegeven volgens het principe van de 'effectieve' instructie. Er wordt een consistente structuur geboden in en buiten de les; lesuitval komt niet voor. De omgang met de leerling en het aanbod is zodanig dat de leerling succeservaringen opdoet. Er is een sterk zorgteam rond de leerlingen gevormd en er is intensief contact met de ouders. De mentoren bezitten een meer dan gemiddeld arsenaal aan interventies en ondersteuningsvaardigheden voor leerlingen met: - Internaliserende problemen - Leerproblemen - Werkhoudingsproblemen - Motivatie problemen De mentoren overleggen veelvuldig, ook met de teamleiders, vakleerkrachten en eventuele begeleiders/hulpverleners. De OOM-klassen zitten in een aparte vleugel van het gebouw.
Wat is het doel	De leerlingen zitten in een gestructureerde leeromgeving, waar veiligheid, overzicht en aandacht voor het sociale en didactische proces centraal staat om aansluiting te vinden met het bovenbouwprogramma BBL, KBL en TL. De einddoelen van de onderbouw zijn leidend bij deze vraag. Er zijn OOM BBL/KBL klassen, speciaal gericht op de bovenbouw BBL en KBL. Er zijn ook OOM KBL/TL klassen, waarbij het nog onduidelijk is of een keuze voor de (G)TL wordt gemaakt of KBL.
Voor wie	Een groot deel van de leerlingen in de OOM heeft een LWOO aanwijzing of PRO-beschikking. Ook leerlingen die niet voldoen aan deze criteria, maar wel aangewezen zijn op veel (extra) steun en begeleiding, worden toegelaten tot deze voorziening.

Door wie	Op de VHS is een team OOM, geleid door een teamleider. Bovendien is er een ondersteuningsteam gekoppeld aan deze voorziening
Extra informatie	Dhr. A. Visser

Specifieke voorziening	Taalloket Singelland VHS
Inhoud (wat is het)	Het taalloket is een ruimte in "huiskamerstijl" voor de nieuwkomers op de VHS en andere locaties van Singelland. Nieuwkomers zijn leerlingen met een anderstalige en culturele achtergrond. Het betreft leerlingen die al dan niet met ouders/verzorgers gevlucht zijn vanuit het Midden- Oosten, Afrika en Azië. Ook zijn het leerlingen die gemigreerd zijn vanuit Oost- Europese landen of Zuid-Amerika.
Wat is het doel	In het taalloket werken de nieuwkomers in een huiskamer omgeving. Zo kunnen ze onder begeleiding huiswerk maken aan een ronde tafel, er staan vaste computers op een bureau voor het maken werkstukken en presentaties. Op een bank kan in alle rust een boek of tijdschrift gelezen worden. Er kan gebruik gemaakt worden van woordenboeken in eigen taal, de atlas of andere naslagwerken. Er wordt extra uitleg gegeven, SO's, toetsen, tentamens en examens worden voorbereid. Door succeservaringen op te doen worden de nieuwkomers gestimuleerd en wordt het zelfvertrouwen vergroot. Maar ook is het een ruimte om de dag door te nemen met een kop thee. Natuurlijk kan er met een maatje/buddy/medeleerling samengewerkt worden. Beoogde effect Het beoogde effect van loket is: • Het algemene taalniveau gaat omhoog waardoor minder onvoldoendes. • Het slagingspercentage van nieuwkomers wordt positief beïnvloed en er ontstaat een snellere integratie • Het zelfvertrouwen groeit door vergroten van o.a. mondelinge taalvaardigheid
Voor wie	NT2 leerling
Door wie	Mevr. A. Balt
Extra informatie	

Specifieke voorziening	Structuurklas 1 en klas 2 KT Singelland VHS
Inhoud (wat is het)	De structuurklas bestaat uit ongeveer 18 leerlingen. Rondom elke klas is een klein team docenten gevormd met een deskundige mentor, die meerdere vakken geeft (en ongeveer 8-12 uur aan de klas gekoppeld is). Het docententeam heeft ervaring met leerlingen met leerproblemen. Het onderwijs wordt gegeven volgens het principe van de 'effectieve instructie'. Er wordt een consistente structuur geboden in en buiten de les; lesuitval komt niet voor. De omgang met de leerling en het aanbod is zodanig dat de leerling succeservaringen opdoet. Er is een sterk ondersteuningsteam rond de leerlingen gevormd en er is intensief contact met de ouders. De mentoren bezitten een meer dan gemiddeld arsenaal aan interventies en ondersteuningsvaardigheden voor leerlingen met: - Internaliserende problemen - Leerproblemen - Werkhoudingsproblemen - Motivatieproblemen De mentoren overleggen veelvuldig, ook met de teamleiders, vakleerkrachten en eventuele begeleiders/hulpverleners.
Wat is het doel	De leerlingen zitten in een gestructureerde leeromgeving, waar veiligheid en overzicht en aandacht voor het sociale en didactische proces centraal staat om

	aansluiting te vinden met het bovembouwprogramma KBL en TL. De einddoelen van de onderbouw zijn leidend bij deze vraag.
Voor wie	Een groot deel van de leerlingen in de structuurklas heeft een LWOO aanwijzing. Veelal is de onderwijsondersteuning behoefte structureel van aard: hulp bij planningsvaardigheden, ondersteuning bij taakgerichtheid en doorzettingsvermogen en overzichthouden.
Door wie	Docenten en ondersteuningsteam
Extra informatie	Dhr. A. Visser

<i>Specifieke voorziening</i>	Structuurklas Singelland Drachtster Lyceum
Inhoud (wat is het)	Een HAVO onderbouw klas, met maximaal 24 leerlingen
Wat is het doel	Meer overzicht en structuur voor leerlingen die daar behoefte aan hebben.
Voor wie	Maximaal 8 leerlingen van de klas met een diagnose waaruit blijkt dat zij behoefte hebben aan extra structuur. De klas is bedoeld voor leerlingen met internaliserend gedrag. De overige leerlingen zijn leerlingen die geen diagnose hebben maar goed passen bij leerlingen met een structuurbehoefte.
Door wie	Docenten die affiniteit hebben met de doelgroep.
Extra informatie	Aanmelden voor de structuurklas kan aangegeven worden op het aanmeldformulier. Leerlingen die op basis van diagnose worden aangemeld worden eerst door het ondersteuningsteam uitgenodigd voor een intakegesprek, om de ondersteuningsbehoefte van de leerling te verhelderen. En vast te stellen of de structuurklas voldoende ondersteuning voor de leerling biedt. Leerlingen met een contra diagnose (bijvoorbeeld externaliserend gedrag) worden niet in de structuurklas geplaatst. Plaatsing op basis van beschikbare plekken

Bijlage 1: Beschrijving van de basisondersteuning (Meedoen)

Samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO

Inleiding

Het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO heeft het minimale niveau van basisondersteuning gedefinieerd op basis van de normen voor de basiskwaliteit van de onderwijsinspectie met betrekking tot de onderwijskwaliteit (Onderwijsproces en Schoolklimaat).

(Onderzoekskader 2021, geldig per 1 augustus 2021)

Kwaliteitsgebied Onderwijsproces

OP1. Aanbod

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en de samenleving.

Het aanbod is dekkend voor examenprogramma's.
Onder aanbod verstaan we alle lesinhouden, ook die digitaal zijn of online aangeboden worden.
Het aanbod van de school is afgestemd op de leerlingenpopulatie en sluit aan bij het (taal)niveau en de onderwijsbehoeften van de leerlingen.
Het aanbod wordt waar nodig gedurende de schoolloopbaan verdiept en verbreed, zodanig dat leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen.
Het aanbod is doelgericht, samenhangend en herkenbaar.
De school heeft de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren verdeeld.
Het aanbod draagt bij aan het bijbrengen van respect voor en kennis van de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en aan het ontwikkelen van de sociale en maatschappelijke competenties die leerlingen in staat stellen deel uit te maken en bij te dragen aan de pluriforme, democratische samenleving.
Het aanbod omvat mede activiteiten voor loopbaanoriëntatie en -begeleiding. Stages kunnen, met name in het vmbo, onderdeel uitmaken van het aanbod. Wanneer een school stages aanbiedt, zorgt ze ervoor dat de inhoud en vormgeving van de stage bijdraagt aan de voorbereiding van de leerling op het vervolgonderwijs en de samenleving

OP2. Zicht op ontwikkeling en begeleiding

De school volgt de ontwikkeling van de leerlingen en biedt waar nodig passende begeleiding en extra ondersteuning.

De school verzamelt vanaf binnenkomst systematisch informatie over de kennis en vaardigheden van leerlingen op alle voor het onderwijs belangrijke domeinen.
Het verzamelen van (toets)informatie gebeurt systematisch en zorgvuldig.
De school vergelijkt de informatie met de verwachte ontwikkeling van de leerling. Dit maakt het mogelijk om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen als individuele leerlingen. Het stelt de school in staat zorg te dragen voor de ontwikkeling en begeleiding van de leerling.

De school waarborgt daarmee voor leerlingen de ononderbroken ontwikkeling en voortgang daarin en heeft daarbij oog voor de bevordering van gelijke kansen.
De school informeert ouders regelmatig over de ontwikkeling en vorderingen van hun kind.
Wanneer individuele of groepen leerlingen niet genoeg lijken te profiteren van het onderwijs, analyseert de school waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. Vervolgens bepaalt zij wat er nodig is om op eventuele achterstanden of voorsprongen in de ontwikkeling van leerlingen in te spelen. De school biedt de begeleiding vervolgens gestructureerd aan.
Waar nodig betreft de school het samenwerkingsverband, de gemeente en zorginstanties bij de begeleiding van de leerlingen. De leerlingen krijgen daarmee de begeleiding die zij nodig hebben om het onderwijsprogramma beter te kunnen doorlopen.
De school besteedt op een structurele en herkenbare manier aandacht aan het bestrijden van (taal)achterstanden.
De school heeft in het schoolondersteuningsprofiel vastgelegd wat zij onder extra ondersteuning verstaat en welke voorzieningen de school kan bieden.
Voor de leerlingen die deze extra ondersteuning nodig hebben, legt de school in het ontwikkelingsperspectief vast hoe zij het onderwijs afstemt op de behoefte van de leerling en registreert het ontwikkelingsperspectief in BRON.
De school voert de geplande ondersteuning uit.
De inhoud en uitvoering van dit plan wordt minimaal eenmaal per schooljaar met de ouders geëvalueerd.
De school vervult de zorgplicht passend onderwijs.
Wanneer de school de extra ondersteuning voor een leerling niet kan bieden, zoekt de school in samenwerking met ouders en zo nodig het samenwerkingsverband een passende onderwijsplek.

OP3. Pedagogisch-didactisch handelen

Het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren stelt leerlingen in staat om te leren en zich te ontwikkelen.

De pedagogisch-didactische visie van de school is zichtbaar in het dagelijks handelen van de leraren.
De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van informatie die zij over leerlingen hebben.
De leraren maken pedagogische en didactische keuzes en stemmen daarbij het niveau van hun onderwijs af op het beoogde eindniveau van de leerlingen.
De leraren maken pedagogische en didactische keuzes en stemmen daarbij het niveau van hun onderwijs af op het beoogde eindniveau van de leerlingen.
De leerstof omvat kennis, vaardigheden en attitudes en wordt in een logische opbouw aangeboden.
De leraren creëren een pedagogisch en didactisch passend en stimulerend leerklimaat, waardoor leerlingen actief en betrokken zijn.
Met geschikte opdrachten en heldere uitleg structureren de leraren het onderwijsaanbod zo dat de leerlingen zich het leerstofaanbod eigen kunnen maken.

Leraren hebben hoge verwachtingen van leerlingen en geven leerlingen feedback op hun leerproces.
De leraren stemmen de instructies, begeleiding, opdrachten en onderwijstijd doelgericht af op de onderwijsbehoeften van groepen en individuele leerlingen, inclusief op de sociale en maatschappelijke competenties.
De afstemming is zowel gericht op (pedagogische) ondersteuning als op uitdaging, afhankelijk van de onderwijsbehoeften van leerlingen.

OP4. Onderwijstijd

De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het aanbod eigen te maken.

De school biedt een programma aan dat voldoet aan de wettelijk verplichte onderwijstijd.
De school stelt daartoe, met instemming van de medezeggenschapsraad, vast welke activiteiten onder de onderwijstijd vallen.
De school plant de onderwijsactiviteiten weloverwogen over het schooljaar en deze worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van bevoegde leraren.
De school verdeelt de tijd zo over de vakken dat leerlingen in staat zijn het verplichte onderwijsprogramma tot zich te nemen.
De school heeft beleid om ongeoorloofd verzuim en voortijdig schoolverlaten van leerlingen tegen te gaan, zodat ook op leerlingniveau gestreefd wordt de onderwijstijd te behalen.
De school maakt, zo nodig, volgens de wettelijke voorschriften gebruik van de mogelijkheden om, in het belang van de individuele leerling, af te wijken van de verplichte onderwijstijd en/of van de mogelijkheid om een leerling een deel van de onderwijstijd door te laten brengen op een andere school.

OP6. Afsluiting

De afsluiting van het onderwijs verloopt zorgvuldig.

De school zorgt ervoor dat alle leerlingen goed worden voorbereid op de afsluiting van het onderwijs. [Een onafhankelijke en deskundige examencommissie borgt de kwaliteit van de toetsing en de examinering.]
De school heeft een Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) en een examenreglement, die beide voldoen aan de eisen van de wetgeving.
Met deze documenten maakt de school tijdig aan leerlingen en ouders duidelijk hoe het schoolexamen en het centraal examen georganiseerd zijn, welke regels daarbij gelden en welke maatregelen de school hanteert bij leerlingen die zich niet aan de regels houden.
Ook moet duidelijk zijn welke examens leerlingen op welke manier kunnen herkansen, welke stof wanneer wordt geëxamineerd, hoe het examen meeweegt en welke vrijstellingen gelden.
De examinering verloopt volgens het PTA en het examenreglement.

Kwaliteitsgebied Veiligheid en Schoolklimaat

VS1. Veiligheid

De school zorgt voor een veilige omgeving voor leerlingen.

De school zorgt voor de sociale, fysieke en psychische veiligheid van de leerlingen op school gedurende de schooldag.
Een school is veilig als de sociale, fysieke en psychische veiligheid van leerlingen niet door handelingen van anderen wordt aangetast. Dit blijkt onder andere uit de beleving van de veiligheid en het welbevinden van de leerlingen op school.
De school monitort dit ten minste jaarlijks met een gestandaardiseerd instrument.
De school heeft een veiligheidsbeleid beschreven dat bestaat uit een samenhangende set van maatregelen.
Het beleid is gericht op het voorkomen, afhandelen, registreren en evalueren van incidenten, en de school voert dat beleid ook uit.
Als de uitkomsten van de monitoring daartoe aanleiding geven, treft de school maatregelen om de situatie te verbeteren.
De school voorkomt, zoveel als mogelijk, (digitaal)pesten, agressie en geweld in elke vorm en treedt zo nodig snel en adequaat op.
Dat geldt ook bij uitingen die strijdig zijn met basiswaarden van de democratische rechtsstaat, zoals discriminatie en onverdraagzaamheid.
De school heeft een persoon aangesteld die voor ouders en leerlingen het aanspreekpunt is in geval van pesten en die het beleid tegen pesten coördineert.
De school hanteert de meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling.
Daarnaast komt de school de verplichtingen na rond het melden, overleggen en aangifte doen van zedenmisdrijven

VS2. Schoolklimaat

De school heeft een schoolklimaat dat bijdraagt aan het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties.

De school bereidt de leerlingen voor op het leven in de maatschappij.
De school creëert daarvoor een oefenplaats die leerlingen ondersteunt bij het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties.
In de school doen leerlingen ervaring op met de omgang met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en de pluriforme samenleving.
Het bestuur ziet erop toe dat de school zorgdraagt voor een schoolklimaat dat in overeenstemming is met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en bijdraagt aan de bevordering daarvan.
Het personeel van de school is in zijn gedrag een voorbeeld voor de leerlingen: personeelsleden leven de basiswaarden zichtbaar na.

De school stemt aanpak en aanbod af op de leerlingenpopulatie van de school en de leefwereld van de leerlingen.
Ook signaleert en corrigeert de school uitingen van leerlingen die met de basiswaarden in strijd zijn.

Kwaliteitsgebied Onderwijsresultaten

OR1. Resultaten

De school behaalt met haar leerlingen leerresultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.

De leerresultaten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.
Dit betekent dat de gemiddelde eindexamenresultaten en de doorstroom in de bovenbouw op of boven de normering liggen die daarvoor geldt.
Bovendien behalen leerlingen in de onderbouw minimaal het opleidingsniveau dat overeenkomt met hun basisschooladvies en lopen zij gedurende hun schoolloopbaan weinig vertraging op.

OR2. Sociale en maatschappelijke competenties

De leerlingen behalen sociale en maatschappelijke competenties op het niveau dat ten minste in overeenstemming is met de verwachtingen van het vervolgonderwijs en de maatschappij.

De school heeft een goed beeld van de kenmerken van haar leerlingenpopulatie en heeft ambitieuze verwachtingen over het niveau dat de leerlingen voor de sociale en maatschappelijke competenties kunnen bereiken.
De school neemt de aansluiting op het vervolgonderwijs en de maatschappij als uitgangspunt voor de competenties voor leerlingen.
De school onderbouwt welke resultaten ze op dit gebied wil bereiken.
De school brengt de resultaten op een betrouwbare en inzichtelijke manier in kaart.
De school spant zich zichtbaar in om ervoor te zorgen dat leerlingen die de school verlaten daaraan voldoen. Daarmee laat de school zien dat zij haar doelstellingen voor deze competenties behaald heeft

Kwaliteitsgebied sturen, kwaliteitszorg en ambitie

SKA1. Visie, ambities en doelen

De school heeft een gedragen visie op goed onderwijs, heeft daarvoor ambities en doelen en stuurt op het behalen daarvan.

De school heeft, als onderdeel van het stelsel van kwaliteitszorg, een gedragen visie, ambities en doelen gericht op goed onderwijs die ervoor zorgen dat leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen.

De schoolleiding vertaalt haar visie, ambities en doelen in onderwijskundig beleid en stuurt daarop om de beoogde resultaten te behalen.
De schoolleiding beschrijft op welke manier ze zorgt voor het realiseren, borgen en verbeteren van de onderwijskwaliteit en hoe ze de naleving van de wettelijke eisen realiseert.
De schoolleiding sluit met haar visie, ambities en doelen aan op die van haar bestuur en op de kenmerken van de leerlingenpopulatie van de school. Dit doet zij onder meer door aan te geven hoe ze rekening houdt met (taal)achterstanden, de wettelijke opdracht tot bevordering van burgerschap en specifieke leerbehoeften om bij te dragen aan gelijke kansen voor alle leerlingen. Resultaten van eerdere evaluaties, interne en externe dialoog zijn zichtbaar in de doelen voor het onderwijskundig beleid.
De schoolleiding richt de voorwaarden in om de onderwijskundige ambities en doelen te bereiken, waaronder het personeelsbeleid en de organisatie van het onderwijs. Daarbij is de interne verantwoordelijkheidsverdeling duidelijk

SKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur

De school realiseert de doelen voor goed onderwijs, bevordert een kwaliteitscultuur, zorgt voor randvoorwaarden en stuurt, waar nodig, tussentijds bij.

De school realiseert de doelen voor goed onderwijs, die voortkomen uit haar visie en ambities.
De schoolleiding zorgt daartoe voor een professionele en veilige leer- en verbetercultuur in de school. Binnen deze kwaliteitscultuur geven schoolleiding en het (bevoegd) onderwijspersoneel samen uitvoering aan het stelsel van kwaliteitszorg, zodat de school als geheel gericht werkt aan het bereiken van de onderwijskundige doelen. Waar nodig stuurt de schoolleiding tussentijds bij.
De schoolleiding zorgt ervoor dat de deskundigheidsbevordering van het personeel binnen de gestelde doelen gestalte krijgt. Leraren(teams) oefenen daarbij de eigen verantwoordelijkheid bij het inrichten van hun onderwijs uit.
De schoolleiding toont in haar sturing onderwijskundig leiderschap en zorgt voor een gerichte inzet van middelen om gestelde doelen te realiseren.
De school geeft uitvoering aan het schoolondersteuningsprofiel. Zij werkt samen met andere scholen, het samenwerkingsverband en andere organisaties, zodat geen leerling tussen wal en schip valt.

SKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog

De school evalueert en analyseert systematisch of zij de doelen realiseert en verantwoordt zich daarover. Ze stelt, wanneer nodig, het schoolbeleid bij en betreft interne en externe belanghebbenden in een goed functionerende dialoog.

De schoolleiding evalueert, analyseert en beoordeelt als onderdeel van het stelsel van kwaliteitszorg in hoeverre de doelen en het beleid worden gerealiseerd en informeert het bestuur daarover.
Zij haalt intern en extern actief informatie op om zicht te krijgen op de uitvoering, de resultaten van het onderwijs voor de leerlingen en mogelijke kansen en bedreigingen voor de verdere ontwikkeling van het onderwijs. Voor een goede overdracht en om zicht te houden op het vervolgsucces van haar leerlingen, onderhoudt de school contact met de scholen/instellingen waar deze naartoe uitstromen
De schoolleiding organiseert tegenspraak. Daarvoor gaat zij actief een dialoog aan met in ieder geval ouders, personeel, de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad ((G)MR) en, wanneer van toepassing, leerlingen, gemeenten en/of (regionale)werkgevers.

De school informeert belanghebbenden minimaal jaarlijks op toegankelijke manier over haar doelen en werkwijze, en over de resultaten die zij heeft behaald.
De schoolleiding analyseert en beoordeelt de uitkomsten van de evaluatie en verwerkt deze wanneer nodig in het (verbeter)beleid, zodat dit bijdraagt aan ontwikkeling en verbetering van het onderwijs.
Daarnaast gebruikt de school de uitkomsten van de evaluatie om de sturing te verbeteren. Zij maakt daarbij duidelijk welk effect de inbreng van belanghebbenden heeft op het borgen en bijstellen van het schoolbeleid.